

Rozhodujícím prvkem koordinace sociálního zabezpečení je svoboda pohybu osob, která vychází z 61. 39 SES (61. 45 Lisabonské smlouvy). Umožňuje občanům členských států pracovat v jakékoli zemi Společenství.

Aby občanům v realizaci této jejich svobody nebránily překážky, které by zhoršovaly jejich postavení, existuje již od 70. let 20. století koordinační úprava. Nařízení přijaté roku 1971 bylo postupně měněno a přizpůsobováno vývoji Společenství. Zohledňována byla i judikatura Evropského soudního dvora, který výrazným způsobem zasahoval do aplikace nařízení. S ohledem na stále se zvyšující komplikovanost a nepřehlednost unijní úpravy a na měnící se vnitrostátní právní předpisy se stěžovalo použití ústředního koordinačního předpisu.

V roce 2004 proto bylo jako nová úprava přijato nařízení (ES) č. 883/2004, které mělo aktualizovat a zjednodušit pravidla koordinace systémů sociálního zabezpečení a tím i zjednodušit volný pohyb osob. Až do roku 2009 však šlo o neaplikovatelné nařízení, neboť k němu nebyl přijat prováděcí předpis. Teprve doplněním o prováděcí normu [nařízení (ES) č. 987/2009] došlo k naplnění dlouhodobého cíle a úsilí orgánů Společenství.

Otázkou však zůstává, zda nová úprava nevnesla do koordinace systémů sociálního zabezpečení na unijní úrovni ještě větší nepřehlednost. Původně měla zcela nahradit nařízení (EHS) 5. 1408/71 i jeho prováděcí předpisy. Nicméně od května 2010 naopak došlo k vytvoření dvojkolejnosti v tom smyslu, že na státní příslušníky členských států Společenství dopadá úprava nová, zatímco původní nařízení se nadále aplikuje ve vztahu k občanům států EHP.